

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Táplánszentkereszt Széchenyi-park

Utoljára módosítva: 2013-11-09 06:38:22

Megye: Vas

Községhatár: Táplánszentkereszt

A terület kiterjedése: 23,275 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2013

GPS koordináták: EOV.: 472008; 208646

Felmérést végző személy(ek) neve: Gyöngyössy Péter

E-mail címe(k): kerekerdo@invitel.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A Széchenyi-park Táplánszentkereszt község központjában található. A parkban található a település művelődési háza és a könyvtár is. Táplánszentkereszt Szombathellyel csaknem összeépült, de önálló település a 87. sz főút mentén. A megyeszékhelytől délkeletre fekvő települést az un. Rumi úton (egy idő után a 87. sz főút) érhetjük el. A főút hosszan kanyarog a település déli peremén. Innen a település központjába a főútról északi irányba (balra) a Széll Kálmán úton érdemes bemenni. Amikor az út áthalad a Gyöngyös-patakon az út északi (bal oldali) felén a foci pályát, jobb oldalon, az úttól délre már a Széchenyi-parkot találjuk.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): A védett terület az egykor önálló Szentlőrincen épült Széchenyi kastély parkjának része. A védettség indoka a medvehagyma előfordulása. A ma Táplánszentkeresztnek nevezett település közigazgatásilag 1939 óta létezik, ekkor egyesítették ezen a néven Gyöngyösszentkereszt és Táplánfa községeket. Az Árpád-korban alakultak ki azok a kis falvak, amelyek a Gyöngyös mentén füzéerként helyezkedek el. A mai Táplánszentkeresztet alkotó - egykor különálló - falvak nevei közül több a település egyes részeinek elnevezéseként máig használatos. Közülük Szentkereszt, Péteri és Borotszeg (Boroczszeg) a XIX. század első felének írásos forrásaiban nemesek és nem nemesek közösségeként szerepel, az 1907-ben kiadott helységnévtárban pedig már, mint Gyöngyösszentkereszt község. Táplánfa Szentlőrincel, Tiborcszeggel és Bakófával egy közigazgatási egységet jelentett 1907-ig Szentlőrinc-Táplánfa, azután Táplánfa néven. Ebből következően a mai Táplánszentkeresztben több kastély is található. A mai Táplánszentkereszt központjában található az egykori Szentlőrincen épült Széchenyi-kastély és parkja. Az épületet Inkey Ödön építette. Az 1870-es években a Batthyány grófok birtokolják, majd 1890-ben megvásárolja gróf Széchenyi Jenő. A neogót (romantikus) stílusú épület 1945-ben a szovjet hadsereg üdülője volt. Sokáig leromlott állapotban volt a parkkal együtt (még 2000. táján is). Jelenleg a kastély közvetlen környezete kerítéssel is leválasztásra került a parktól, de a park neve utal a kastélyra. Ez a Széchenyi-park. Ezen a területen helyezkedik el a település művelődési háza, és könyvtára. A területet délről a Gyöngyös-patak határolja. A védettség oka mégsem kultúrtörténeti jellegű. A terület több pontján foltokban jelentős mennyiségű medvehagyma él. Bár a faj nem védett, Vas megyében ritka. Bár az előfordulás természetessége kétséges a település számontartja a medvehagymását, oly módon is, hogy fesztivált is elneveztek róla. Ahogy ismertté vált a terület és a medvehagyma bevonult a táplálkozásba úgy egyre többen keresték fel a területet és egyre több egyedet ástak ki. A védettség tehát a medvehagyma megóvását szolgálja. A park jellemző, leggyakoribb fafaja a vadgesztenye, melyből szép állát is találunk itt. De van itt több gyertyán korai juhar is. Ezek kb 50-60 évesek. Vélhetően az egykori kastélyparkhoz tartoztak azok a magas kőrisek, platánok és egy gyönyörűséges nőivarú páfrányfenyő (Ginkgo biloba) (törzskörmérete több mint 4m), melyek 100-120 évesek. Mégis talán a legszebb fa egy szomorú bükk (Fagus silvatica "Pendula"), mely hasonló korú lehet, (törzskörmérete több mint 4m). Felhasznált források: 1.) Táplánszentkereszt Község Önkormányzata Képviselőtestületének 11/2013. (VI.28.) önkormányzati rendelete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

% Erdő

% Gyep

% Cserjés

% Vizes terület

100 % Egyéb

kastélypark

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

P6: park

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus: Átjárás, látogatás, rendezvények, közintézmények felkeresése autók parkolása
Jellemzőik, intenzitás: A település közintézményei itt találhatóak és itt van a focipálya is ezért egyes részei intenzíven használtak

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Órzás, Özönnövények irtása, Kaszálás, Rekonstrukció

Egyéb típus: parkfenntartói munkák, lehullott száraz ágak, levelek összegyűjtése, száraz fák kivágára, kavicsos utak gondozása

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

A terület déli felén folyik a Gyöngyös-patak

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

--

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Éti csiga (*Helix pomatia*) Zöld varangy (*Bufo viridis*) Fürge gyík (*Lacerta agilis*) Karvaly (*Accipiter nisus*) Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) Zöld küllő (*Picus viridis*) Énekes rigó (*Turdus philomelos*) Fekete rigó (*Turdus merula*) Házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*) Vörösbegy (*Erithacus rubecula*) Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) Zöldike (*Carduelis chloris*) Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) Széncinege (*Parus major*) Barátcinege (*Parus palustris*) Csicsörke (*Serinus serinus*) Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) Csilpcsalpfűzike (*Phylloscopus collybita*) Csuszka (*Sitta europaea*) Mókus (*Sciurus vulgaris*) Vakond (*Talpa europaea*) stb

5. Egyéb észrevétel

Felhasznált források: 1.) Táplánszentkereszt Község Önkormányzata Képviselőtestületének 11/2013. (VI.28.) önkormányzati rendelete helyi jelentőségű védett természeti területtel nyilvánításról 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000. Felhasznált térképi források: 1.) www.vasteir.hu (Vas Megyei Térinformatikai Rendszer) 2.) <http://erdoterkep.nebih.gov.hu/> (Nyilvános interaktív erdőterkép a NEBIH honlapján)